

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И
СТРУЧНА СЛУЖБА ВАЉЕВО**

**Бирчанинова 128 А, 014/3519-390, 3519-391
e-mail: pssvaljevo@open.telekom.rs**

**Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
Сектор за рурални развој
www.psss.rs**

Билтен бр. 4

Ваљево, 25.04.2012. године

Назив билтена: Актуелни савети из пољопривредне
производње за месец април

Садржај:

- Суданска трава
- Мере сузбијања корова у усеву кукуруза
- Радови у воћњаку у априлу

Аутори:
Др Радосав Вујић
Дипл. инг. Весна Јанковић
Дипл. инг. Ђорђе Савиљ

Тираж:
350 примерака

Суданска трава – *Sorghum sudanense*

Један од битних фактора који утичу на стабилност и продуктивност у сточарској производњи управо је стабилна производња сточне хране, тј. правилно решена крмна база. У таквим условима гајења крмног биља мора бити адекватно заступљена и прилагођена условима средине.

Превелика улагања у производњу крмног биља, тј. сточне хране, могу утицати на рентабилност сточарске производње и с тим у вези цене сточарских производа.

Управо из тог разлога производња крмног биља мора бити прилагођена условима средине, где се мора водити рачуна о избору крмних култура, начину гајења и искоришћавања.

Новија научна сазнања у производњи кабасте сточне хране на ораницама дају могућност јефтиније и квалитетније производње крмног биља.

Производња крмног биља наајбоље спаја биљну и сточарску производњу, те из тог разлога може дати највећи допринос у производњи здравствено исправне хране уз уједно очување природне средине.

Једна од крмних биљка која заузима све већи значај у исхрани домаћих животиња, као и све веће површине на ораницама је суданска трава.

Суданска трава је за нашу земљу вредна крмна биљка. Истиче се отпорношћу на сушу и у тим условима потискује мање отпорне једногодишње крмне биљке. Поседује бројне позитивне особине по којима се истиче у односу на друге крмне културе. Подноси испашу, косидбу, има висок принос и квалитет, отпорна је на сушу, болести и штеточине и има велики значај у исхрани говеда.

Суданска трава сеје се од 10. Априла у два до три рока, у размаку од 10 до 15 дана. Може да се гаји као пострни усев када се сетва врши након жетве стрних жита у јулу.

Сеје се на растојање 15 до 50 цм у зависности од начина искоришћавања. Ако се сеје за производњу сена, сетва је ускоредна, на растојање 15 до 20 цм, а за производњу семена на 40 до 50 цм. Дубина сетве је 3 до 5 цм зависно од особина земљишта. Количина семена за сетву је од 18 до 50 кг. Пожељно је да се након сетве засејна површина поваља.

Суданска трава је вредна крмна биљка. Одликује се високим приносом масе која је доброг квалитета. Погодна је за исхрану у зеленом стању и производњу силаже, као и за испашу. За испашу користи се у летњем периоду када биљке достигну висину 30 до 40 цм.

При употреби за исхрану стоке у зеленом стању коси се пред избијање крмних метлица. За припрему сена суданска трава се користи када биљке достигну висину 60 до 70 цм.

Кошење суданске траве за силажу обавља се у фази метличења. При намени усева за спремање силаже, врло често се гаји у смешама, најчешће са сојом, грашком и грахорицом. Силажа добијена на овај начин има знатно бољи квалитет због већег садржаја протеина.

Први откос, од ницања до кошења, добија се од 45 до 50 дана, даљи откosi провењавају за око 40 дана.

Принос зелене масе у откосу креће се просечно 60 т/ха, суве масе 13 до 15 т/ха, а семена 1,2 до 1,3 т/ха.

Др Радосав Вујић

Мере сузбијања корова у усеву кукуруза

Кукуруз је биљка која се на подручју Колубарског округа гаји на површини од око 40000 ха ; што омогућавају повољни климатски и земљишни услови као и навика у технологији гајења и коришћења кукуруза.

Једна од значајних мера у технологији гајења је и заштита кукуруза од корова.

У усеву кукуруза заступљено је преко 150 коровских врста; међутим све коровске врсте немају једнаку заступљеност и значај. Највећу заступљеност у усеву кукуруза имају неке од следећих коровских врста као што су: обичан штир (*Amarantus retroflexus*), пепељуга (*Chenopodium album*), паламида (*Cirsium arvense*), попонац (*Convolvulus arvensis*), зубача (*Cynodon dactylon*), мухари (*Panicum crus- galli*), *Setaria* spp. , дивљи сирак (*Sorghum halpense*)....

Борба против корова у кукурузу је сложена и обухвата превентивне и директне мере сузбијања.

Превентивне мере су: сетва чистог семена, исправан поступак са биљним отпацама ,спречавање ширења коровских врста ђубрењем и компостом, одржавање чистоће непољопривредних површина, уништавање коровских врста на непроизводним површинама

Агротехничке мере утичу на редукацију вегетативних органа корова у земљишту и резерве семена.

Ове мере обухватају основну и допунску обраду земљишта, заоравање стрништа, међуредну култивацију, плодored...

Хемијске мере подразумевају примену хербицида. Кукуруз је биљка која најбоље подноси хербициде.

Корове у кукурузу треба сузбијати применом хербицида и то *после сетве а пре ницања*. Тада се сузбијају једногодишњи усколисни и једногодишњи широколисни корови применом препарата на бази активне материје ацетохлора у комбинацији са активном материјом тербутилазином. Препорука је 2 l/ha Acetohlor, Deltacet, Deltacet plus, Acetomark, Acetosav, Guardian уз додатак 2l/ha Terbis-а или Rezona. Да би ови препарати деловали потребне су падавине ;уколико падавине изостану ефикасност ових препарата је слаба.

Препарат Merlin успешно сузбија корове и ако након примене препарата прође 25 дана до падавина.

После ницања усева и корова примењују и тзв. корективни хербициди.

Потребно је да пољопривредни произвођачи обиђу своје парцеле и утврде који су корови присутни (усколисни, широколисни) и у којој су фази развоја. Према коровима који су засупљени на њиви, према фази пораста усева и корова треба одабрати хербицид или комбинацију за примену.

Широколисни корови који се третирају хербицидима после ницања најосетљивији су на хербициде у фази развоја 2-4 листа, усколисни корови ,мухарице 2-3 листа ,а дивљи сирак из ризома у порасту 10-20 цм.

Већину широколисних корова (једногодишње и вишегодишње) ефикасно сузбијају препарати на бази 2,4 Д активне материје као на пример: Mustang, Monosan herbi, Lentemul –D, Maton, Moto...

За сузбијање усколисних корова одличне резултате дају хербициди из групе сулфонилуреа (Motivel..) ,који се могу примењивати и када се кукуруз налази у фази до 7 листа.

Већину хербицида који се користе у фолијарном (корективном) третирању треба применити када је кукуруз у фази 3-5 листа. Приликом рада са хербицидима поштовати упутство за примену препарата, користити исправне и чисте машине и лична заштитна средства.

Дипл.инг. Весна Јанковић

Радови у воћњаку у априлу

Током априла месеца у воћним засадима треба наставити са редовним агротехничким мерама како би се створили оптимални услови за развој воћака и њихово редовно плодношеће.

Током априла уништавању коровских биљака треба посветити пажњу јер са порастом температуре, високе влажности земљишта и услед хранива која су унета ђубрењем њихов развој је убрзан. Корови се могу сузбити механичким мерама (обрадом земљишта), употребом хемијских препарата, комбинацијом ове две мере , кошењем и мулчирањем. У нашим условима најбољи начин одржавања земљишта је у виду јаловог угра. Помоћу овог одржавања земљишта најлакше се уништава коров, чува влага у земљишту и успоставља се повољан ваздушни и водни режим. У млађим засадима где је кретање механизације могуће и у реду обавља се унакрсно тањирање или фрезирање. У старијим засадима, у засадима где је садња гушћа, и на парцелама под већим нагибом међуредна обрада се врши механизовано а у реду се обавља ручно окопавање, третира се хербицидима или се врши механизована обрада помоћу бочних фреза или тањирача. Уколико се корови уништавају применом тоталних хербицида потребно је пре употребе уклонити све изданке који су избили из подлоге како препарат не би дошао у контакт са лисном масом. Третирање треба вршити кад су корови висине 10 до 15 центиметара и по тихом времену. Хербициде не треба употребљавати у младим засадима већ земљиште око младих воћака по потреби окопати ручно.

Са резидбом малине и купине треба кренути са почетком вегетације како би се уочила евентуална оштећења од ниских температура. Ове зиме су током фебруара и марта биле изузетно ниске температуре које су се спуштале и до – 26 степени што је критична температура на којој може доћи до измрзавања изданака малине а нарочито купине која је осетљивија од малине. Добра околност је да је било доста снежних падавина па је малина а делимично и купина била под снегом. После прегледа изданака малине на евентуална оштећења од мрза оставља се пет до шест добро развијених и здравих изданака по дужном метру шпалера. Изданци се скраћују на два до три пупољка изнад жице и везују. Код резидбе купине остављају се три до четири изданка по жбуну од зависности од сорте и размака садње. Сорта Чачанска бестрна је водећа сорта купине чије су особине велики потенцијал родности, отпорност према ниским температурама као и према најзначајнијим болестима купине. Код резидбе ове сорте довољно је оставити три изданка по жбуну јер густ склоп доводи до слабије проветрености , осветљености и појачаног напада гљивичних обољења као и до лошијег квалитета плодова кад прероди.

Резидбу коштичавог и јабучастиг воћа многи воћари нису успели да заврше у марту због дуге зиме па прве дане априла треба посветити и том послу.

Нови изданци малине који избијају током априла уклањају се када израсту 15 до 20 см . Ови изданци су мање квалитетни од оних који избијају касније јер избијају из плићих слојева земљишта и осетљивији су на сушу, бујни су и родни део остаје превише високо.

Април је месец када се могу очекивати колебања температуре и променљивост времена. Сам период цветања представља најосетљивију фенофазу јер тада позни пролећни мразеви могу причинити огромне штете.

Најважнија заштита шљиве, вишње и трешње против монилије обавља се у овом периоду. Приликом заштите воћака треба предузети мере да не би дошло до тровања пчела.

Уколико је током јесени или зиме обављено ђубрење органским и комплексним минералним ђубривом остаје да се у току вегетације изврши прихрањивање са КАН-ом.

Дипл. инг. Ђорђе Совиљ